

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s postojanjem v dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, Koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne vročitve.

Posamezni listi dajo se v tiskarni in pri g. Novaku na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, nplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadno vrstice, če se natanko enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ogerski liberalci pri volitvah.

Lani smo poročali, na kak način je v Čakovcu zmagal pri državnozbornski volitvi ogerski naučni minister Vlašič. Kdor ima le nekoliko poštenja v sebi, moral se je tedaj za glavo prijeti, rekoč: »Ali je kaj takega res mogoče v omikani Evropi?« Dragi bralce! Na Ogerskem, kjer vladajo židovski liberalci, je še kaj hujšega mogoče, kakor se je to pokazalo pri državnozbornski volitvi v Stomfi blizu moravske meje. Naj povzamemo iz ugovora, katerega so vložili krščanski volilci zoper to volitev, le najglavnejše pritožbe.

Od 1930 došlih volilcev se jih je 450 zavrnilo od predsednika volilne komisije. Na ta način je liberalni državni tajnik Latkoci ujel večino 840 glasov proti kandidatu krščanske ljudske stranke, ki je dobil 651 glasov. Pri sprejemanju volilcev se ni postopalo po postavi, ter se niso vprašali krajni predstojniki, je-li volilec pravi ali ne. Krščanske volilce so izpraševali, kako se pišejo. Ni bilo zadosti, da jim je povedal ime, moral je tudi slovkati svoje ime, da so videli, če se piše tako, kakor je njegovo ime pisano v zapisniku volilcev. Od ljudij, ki pisati ne znajo, so zahtevali, naj napišejo svoje ime. Seveda liberalnih vladnih volilcev ni nihče nič izpraševal. Tako so za liberalca Latkocija glasovali mrliči, celó eden samomorilec.

Naravnost strašne so pa grozovitosti, s katerimi so se mučili ubogi krščanski volilci. Že to je značilno, da je volitev trajala 37 ur. Ako pa še pomislimo, da je med tem časom 1300 krščanskih volilcev moralo bivati pod milim nebom, v dežju in snegu, na premočenih tleh, od 8. ure zjutraj dne 5. decembra do šeste ure zvečer dne 6. decembra, 1200 stopinj od volišča, moramo zares občudovati te zlata vredne može.

Niti misliti si ne moremo, v kakem stanju so ti krščanski volilci prišli pred volilno komisijo, a ondi so morali gledati, kako brezvestni liberalni predsednik njihovo volilno pravico tako rekoč z nogami tepta. Krščanski volilci si niso smeli iti po živež, ki so ga imeli na svojih vozovih; kajti obkolile so jih tri vrste vojakov. Ko so se Stomfčani usmilihi teh lačnih, žejnih ter premraženih mož in jim prinesli vodo, so posode z vodo žandarji takoj prevrgli, da so prosti volilci bili na slabšem, kakor domače živali. Noč je seveda bila dovolj grozna. Ko so si krščanski volilci napravili ogenj, da bi se sami grel in ubogi vojaki, ki so jih stražili, prišli so spet žandarji, ter goreča drva razmetali. Četudi je krščanski volilec bil že volil, vendar ni smel domov, ampak se je moral vrniti k tovarišem in ondi na vse druge čakati.

Ni čudo, da je od teh vojakov 70 nevarno zbolelo, nad 100 krščanskih volilcev pa je obolelo za legarjem in drugimi boleznimi. Morda misliš, spoštovani bralce, da bode ta volilna komisija kaznovana in ta

volitev ovirana. Močis bol večina v Ogerskem državnem zboru imajo liberalci in ti svojim privržencem niti lasa ne bodo zakrivali. Taki so ogerski, pa tudi naši židovski liberalci. Gorje in joj nam v Avstriji, ako kdaj zopet židovski liberalci pridejo na krmilo. Bog nas obvaruj te nesreče!

O razmerah v Ormožu.

Na Silvestrov večer je bilo v čitalnici ormoški vse navdušeno, sosebno pa smo z veseljem pozdravili trgoviške gasilce. Ko je ura udarila dvanajst, vzela je predsednik slovo od starega leta ter pozdravil novo. Tudi mi ga pozdravljamo, ker gledamo z boljšo nado v bodočnost, tembolj, ker je v starem letu marsikateri napor ostal brez uspeha, marsikatera brezbriznost se kaznovala, narodna popustljivost nam vsekala novih ran, in ker imamo občudovati zgubo narodno delajočih močij.

V prvej vrsti se je politično lokalno življenje ormoških Slovencev sukalo okoli nemške šole in pa občinskih volitev. Med tem, ko se branijo vsi življi zoper ustanovljenje nemške šole, storilo se ni v obziru občinskih volitev čisto nič; da, slovenska stranka se istih niti ni udeležila, četudi bi morala ona pri najmanjšem delovanju imeti naravno večino. Nepodučeni bi se gotovo vprašal, na kak način se nemščina vzdržuje v Ormožu, kjer vendar stanuje slovensko ljudstvo? Premotrujmo nekoliko razmere.

Mestni zastop je v rokah ljudij, kateri so se s časom tukaj naselili, ali kojih predniki so priromali iskat gostoljubnosti, katero so pri predobri naravi ljudstva tudi našli. S polnimi »zaklji« denarja hočejo gospodovati, hočejo širiti isto nemštvo, brez katerega po njihovem mnenju človek ni človek. Te razmere so narasle do neznosnosti. Za njihovo označenje zadostuje, če povemo, da se je gostilničar in znani kričač B. izrazil pred kratkim proti nekemu Slovincu, kateri je po naključbi zablodil tja: »Ich brauche keine Windischen, — Ne potrebujem Slovencev.«

Ta človek, ki si je le s slovenskim denarjem spravil premoženje, na tak način napada Slovence, ali ni to žalostno in značilno za tukajšnje razmere? In vendar še zahajajo v to gostilnico slovenski kmetje. Zvedeli smo tudi, da je bilo na Silvestrov večer, kojega je tudi čitalnica slovesno obhajala, mnogo Slovencev pri zabavnem večeru »Männergesangsverein-a«, posebno pa, da so se iz narodne pušinske občine našli nekateri, ki so šli tja tlačanit. Tem ljudem bi zaklicali izrek tega gostilničarja: »Jaz ne potrebujem Slovencev.«

Kakor povsod, nazaduje tudi pri nas gospodarstvo in temu je največ kriv tuji upliv. Prijatelje in zaveznike

najdemo samo med somišljeniki, dobre svete dajajo nam lahko samo to Načelo »Svoji k svojim« mora tedaj obveljati in se siriti povsod, sosed naj o tem podučí sosedu, potem se začne blagostanje, mir in zadovoljnost med vsemi slojevi. Mi imamo, hvala Bogu, tukaj ljudi, kateri se ne sramujejo svojega roda, kateri so že marsikaj žrtvovali za slovenski narod ter trpeli preganjanja; imenujemo tukaj gg. Gomzija in Mikha. Z zadloženjem smemo tudi reči, da se vsi boljši kmetje zbirajo izključno v gostilnici, oziroma trgovini teh dveh. Poleg njih imamo še samo gostilnico g. Kandriča na »Lenti«, kamor lahko zahaja vsak Slovenec, ne da bi slišal oholi izrek: »Jaz ne potrebujem Slovencev«. Opozarjamo vse Slovence ormoškega okraja, da si resno premislijo stališče, katero morajo zavzemati. V njih tiči moč in mozeg naroda, od njih je odvisen razvitek narodne bodočnosti ormoških Slovencev. Nas je premalo, da bi mogli ugonobiti nasprotnika, a če smo edini in složni, bode mnogo naša.

Za danes sem vam razložil samo toliko, da veste, zakaj si Nemci upajo prositi celo nemške šole, katera bo le nepotrebno breme. Krivi smo si sami, a to krivico moramo popraviti sami. A vsem zavednim Slovincem kličemo: Podučujte moža za možem, da bo znal vsak, da so časi resni, da je napočil tudi za ormoški kraj čas delovanja, širite povsod geslo: Svoji k svojim!

Ormoški Slovenec.

Cerkvene zadeve.

Duhovne vaje na Ponikvi.

Pri nas smo obhajali ponavljanje sv. misijona ali duhovne vaje od dne 12. do 22. decembra. Vodili so jih štirje lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju in sicer čč. gg. Janez Macur, Alojzij Adolf Pogorelec, Francišek Kitak in Mihael Klančnik. Z velikim veseljem smo poslušali njihove pretresljive govore, v katerih so nas z jasnimi besedami prepričevali o našem poklicu, da smo namreč za Boga vstvarjeni in torej nikdar ne ne smemo pozabiti na tistega, ki nas le za nebesa in zase vstvaril.... Deset dnij so trajale te duhovne vaje, a ti blaženi dnevi pretekli so žalibog še prenašlo; še sedaj jih ne moremo pozabiti. Večinoma vsi farani, pa tudi veliko ljudij iz sosednih far se je udeležilo teh duhovnih vaj, kar nam tudi kaže število obhajanih, okoli 2000. Le nekateri so še v naši sredini, kateri mislijo, da bi jim te duhovne vaje škodovale, zato se jih tudi niso udeležili. — Naj mi bo končno dovoljeno, da se tem potom v imenu vseh faranov iz srca zahvalim čč. gg. lazaristom, ki so se toliko trudili za naš dušni blagor. Mili Bog naj jim ta trud stotero povrne, nas pa naj razsveti, da bi njih besede ne bile padle na skalo, marveč na rodovitna tla, da bi tako rodile ti-sočeri sad!

L...i.

Križevska družba v Kozjem.

Dne 22. decembra smo v kozjanski župnijski cerkvi prvič zapazili nove svečnike za sv. križev pot, namreč pod vsako tablo po dva. Ravno istega popoldne so imeli križevski fantje in možje sv. križev pot in njim so prvokrat brlele svečice na novih svečnikih.

Naj tukaj spregovorim nekaj o tej križevski družbi. Kaj pa je ta križevska družba? Križevska družba je to, da se zberejo eno nedeljo fantje, drugo nedeljo možje, tretjo nedeljo dekleta in četrto nedeljo žene, ter tako molijo in obhodijo skupaj kraljevo pot svetega križa. Ustanovili so to križevsko družbo naš č. g. kaplan. Kmalu potem, ko smo dobili novi križev pot, naznanili

so nam faranom svojo iskreno željo, da bi radi ustanovili to družbo. Potem se spregovorili, da Kristu je sv. križev pot sam posvetil in daroval za odrešenja človeškega rodu. In Kristus sam je rekel: »Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ in hodi za menoj.« (Mat. 16, 24.) In hvala Bogu, oglasilo se je precej udov vsacega spola in začela se je vesela slavnost.

Dragi rojaki! Le radi hodite k tej križevski pobožnosti in spominjajte se večkrat našega skrbnega dušnega pastirja, prečastitega gospoda dekana in kanonika, ki so nam pred kratkim omislili nov križev pot, in ravno zdaj pa tako lepe nove svečnike. Bog njim in sploh vsem dobrotnikom naše župnijske cerkve obilno poplati!

M. P.

Gospodarske stvari.

Obsekavanje gozdnih dreves.

Lepi gozdi vedno bolj ginejo, ker se preveč seka, ter po železnici odpošlje in po Dravi odplava. Zato je les za stavbo in kurjavo vedno dražji in za gozde se premalo skrbi. Kolik razloček je pri nas in na Gornjem Štajarskem, kjer postava o pogozdovanju ni samo na papirju, temuč se tudi izpolnjuje, ter vsaki prostor, kjer se poseka, se spet brž na novo nasadi, ob potih se vsako drevesce zavaruje in po mladih gozdih se živina pasti ne sme. Nikjer ne najdeš, da bi se mlado drevje obsekovalo. Obsekovanje, tako zvano »pucanje«, je silno škodljivo, in »Kmetovalec« ga obsoja tako-le:

»Drevo obsekovati se pravi silovito segati v njegovo naravo. Nobeno silovito kvarjenje narave pa ne ostane brez maščevanja, in človek, ki silovito lomasti po gozdu, mora plačati za to tudi globo. Vedite torej, da drevesa dobivajo svoj živež po koreninah iz zemlje in po listju ali iglah iz zraka. Iz zemlje sprejemajo to, kar ima pepel v sebi, z eno besedo: pepel; iz zraka jim pa prihaja vse, kar pri zažiganju zopet v zrak zbeži, namreč ves ogljik. Kjer je pepela le prav malo odstotkov, pri jelovju še tri odstotke ne, lahko je sprevideti, kako silno veliko živeža prejmlje drevje za svojo rast iz zraka. Ako takemu drevesu odsekaš velik del vej, vzameš mu tako rekoč ravno toliko ust, skoz katera svoj živež vase srka; drevje torej tako obsodiš na post. Zares je tako drevo močno zadržano v rasti, ne le v dolgost, ampak še prav posebno v debelost. Ako veje obsekuješ prav blizu ali tik debela in ne pustiš nekoliko živih vej z vzrastki, posušijo se grče in se ločijo od živega deblovega lesa, in kadar se taki hloidi žagajo v deske, takrat tiste grče izpadejo, odletije in les je skažen. Ako veje odsekuješ prav pri deblu, naredi se smola, in več je odteče, tem bolj drevo slabi.«

Ravno zaradi stelje se po Dravskem polju in raznih krajih mlado gozdno drevje, posebno borovje in smrečje obsekuje, in žal, da je mnogo tako nevednih, ki mislijo, da je tako imenovano »pucanje« za drevje koristno. Le samo pregosto drevje se mora posekati, in vsako drugo drevo se mora varovati sekire, in v gozdih se ne sme pasti.

Fr. P—k.

Za preosnovno lovske postave odpošlje občina Ljubnica pri Vitanju naslednjo prošnjo na deželni zbor: »Iz javnih listov smo zvedeli, da je visoki deželni odbor predložil visokemu deželnemu zboru načrt zakona, po katerem se spremeni dozdašnja lovska postava. Toda, če se spremeni lovska postava edino le na korist vinorodnim krajem štajarske dežele, ne bomo imeli mi, ki se pečamo s sadjerejo, od te nove lovske postave